

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Krajina z pohledu sedláka v souvislostech

Radim Kotrba a Jaroslav Šebek
Asociace soukromého zemědělství ČR

Asociace soukromého zemědělství ČR

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Představení

- ASZ ČR je dobrovolnou stavovskou a profesní organizací soukromých zemědělců v ČR.
- Vznik v roce 1998 vyčleněním z Agrární komory.
- Zastupuje a obhajuje především ekonomické, sociální a odborné zájmy rodinných farem- více jak 7500 členů.
- Veškerá činnost Asociace vychází z důsledného respektování selských tradic a z hlubokého přesvědčení o perspektivnosti a odkazu rodinných farem do budoucna jako základu moderního zemědělství, udržitelného a pestrého hospodaření v krajině a živého venkova.
- Spolupráce s akademickou a výzkumnou sférou, profesními organizacemi u nás i v zahraničí, bohatá činnost a informovanost pro členskou základnu.

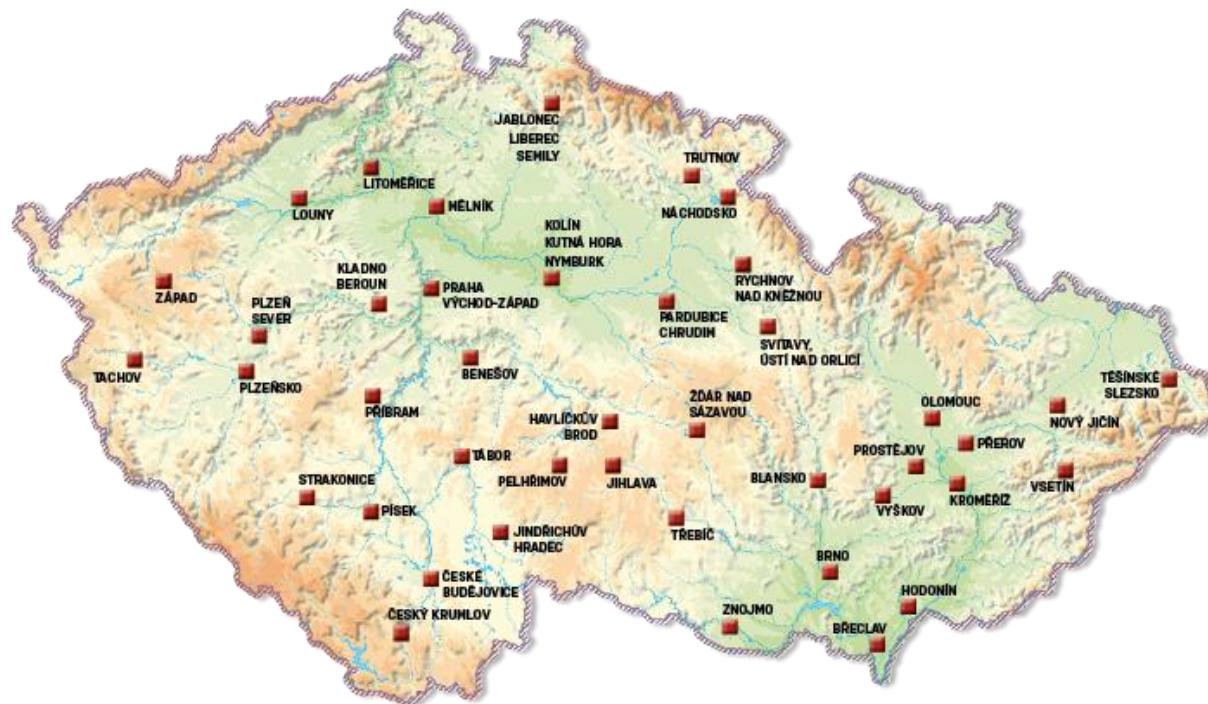
Asociace soukromého zemědělství ČR

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

- Sdružení právnických osob-

**aktuálně 41 regionálních spolků ASZ a
10 členských (profesních) spolků.**

(DG Agri, 2018)

Zemědělská krajina byla v Evropě historicky velmi heterogenní a přirozeně využívala přírodních prvků - na našem území se na tzn. krajinné prvky na ZP (zejména dřeviny) v evidenci „zapomínalo“ od pol. 19 st. a s nástupem mechanizace a politických změn (kolektivizace) včetně polistopadových roku 1989 byly postupně odstraňovány

Le bocage dans le Perche, près de Nogent-le-Rotrou (Eure-et-Loir). - Cl. L.P.V.A.

Krajinné prvky ČR

Remízy, meze, živé ploty, líniové výsadby na okrajích polí, větrolamy, mokřady....

Kolektivizace a spojování polí do větších bloků vedlo k jejich výraznému snížení, nicméně některé zbytky lze stále nalézt především v horských oblastech- omezené produkční využívání oproti minulosti

Kulturní zemědělská krajina v některých evropských zemích je stále značně heterogenní, ale trend zcelování do větších celků stále probíhá.

ILLUSTRATION: NIRJA DESAI/SCIENCE BASED ON C. KREMEN AND A.M. MERENLENDER; PHOTO: NATIONAL AERIAL IMAGERY PROGRAM, ADAPTED BY NIRJA DESAI/SCIENCE

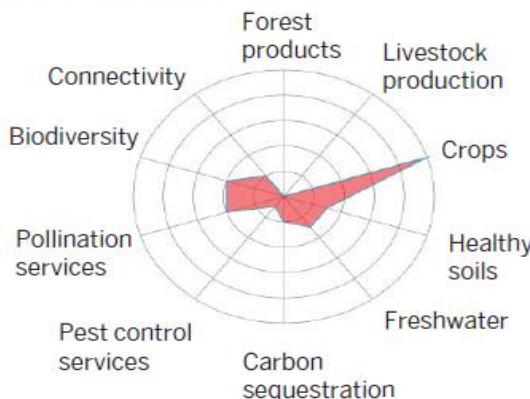
Landscapes that work for biodiversity and people

C. Kremen and A. M. Merenlender
(2018)

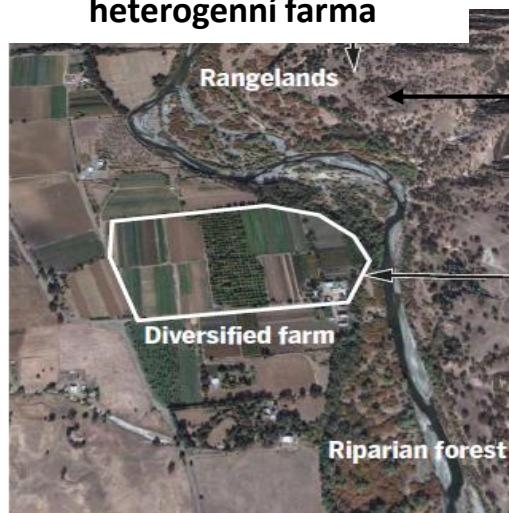
Science 362 (6412), eaau6020.
DOI: 10.1126/science.aau6020

Science

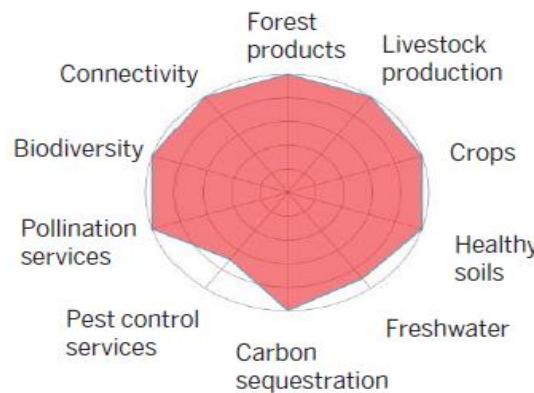
A. Polní monokultura

B. Diverzifikovaná/ heterogenní farma

C. Smíšená kultura přes všechny typy

Ekosystémové služby- míra přínosu graficky

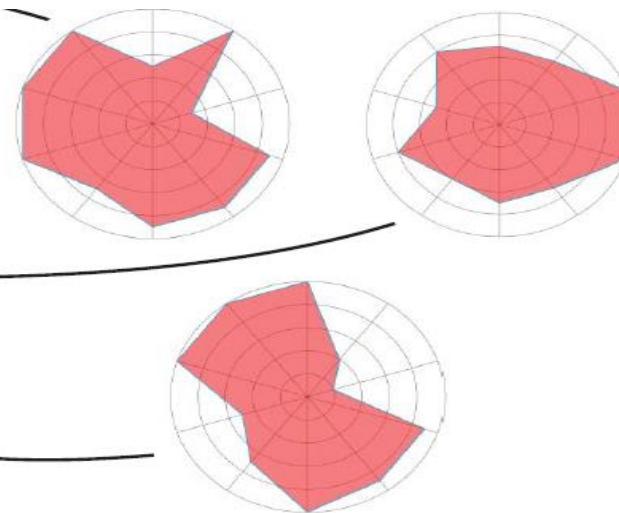

Fig. 2. Ecosystem service trade-offs with land management. Radar diagrams display how different land uses affect various ecosystem services and biodiversity. **(A)** Monoculture row cropping contributes to food production at the expense of other ecosystem services and biodiversity. **(B)** In a working landscape managed for conservation, patch types differ in the services they provide, but each patch type should display a relatively even array of services, minimizing trade-offs. **(C)** Across patches, the services provided for the working landscape in (B) are multifunctional.

„Evropský“ systém podpor a monokultury umožnily.....

... přistání na jiné planetě zvané Česko

První ročník Pestré krajiny (2018) někde na Vysočině

Kulturní zemědělská poušť

(velkoplošný způsob hospodaření a jeho dopad na krajinu) ČR Kyjovsko, 14.8. 2018

Krajina adaptována na stálý vegetační pokryv a na střídání 4 ročních období, ale takto strukturovaná je značně nestabilní při extrémních projevech počasí. Nestabilita je zapříčiněná změnou přírodní krajiny, tedy působením člověka a nevhodným hospodařením.....

Produkční krajina s minimem prvků ekologické stability ...

Intenzifikace a
snaha o maximální a zornění

... je značně náchylná k erozi (bouřka z 14. srpna 2020, 35 mm).

Pestrá krajina od 2018

Dobrovolný program komplexně hodnotící péči o půdu, vodu, biodiverzitu a krajinný ráz v rámci členství v ASZ, určený zemědělcům, kteří dobrovolně realizují postupy šetrné vůči životnímu prostředí a s pozitivním dopadem na krajinu a venkov jako celek.

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Cíle programu

- zvýšení zájmu a informovanosti sedláků o mimoprodukčních funkcích zemědělství a opatřeních v krajině na příkladech dobré praxe;
- nepřímá obhajoba kreditu sedláků, rodinných farem směrem k stávajícím či potenciálním propachtovatelům pozemků, sousedům, spotřebitelům, a propagace přístupu rodinných farem před veřejností;
- ověření dlouhodobé argumentace ASZ ČR a potvrzení správnosti jejích teoretických principů, že vlastník je nejlepší správce a hospodář;

Cíle programu

- poukázání na nepromyšlenost a omezenost některých dotačních opatření, na které často zemědělec nedosáhne, ačkoliv se ochraně zdrojů a krajině skutečně ve svém okolí intenzívнě věnuje z vlastních prostředků;
- snaha o prosazení možnosti plnit prostřednictvím zapojení do programu podmínky agroenvi či ekoschémat atd;
- identifikace překážek, které brání nebo omezují realizaci či nějak poškozují zakladatele konkrétního opatření v krajině;
- podpora členům v realizaci opatření v krajině formou praktických informací a poradenství.

Podpory agroenviekoklimakrajino byly využívány v omezeném měřítku, nejsou často pro racionální produkci a neřeší zemědělskou krajinu jako celek
→ ostrůvky biodiverzity

Kukuřice

Krajinotvorný sad

Kukuřice

Podmítka po obilninách

EVROPSKÁ
KOMISE

Závazek v budoucí SZP, že 40% půjde na opatření proti změně klimatu- čím se v ČR reálně naplní?

Zelená dohoda

V Bruselu dne 1.6.2018
COM(2018) 392 final

2018/0216 (COD)

LULUCF

Fit for 55

Zvýšení biodiverzity

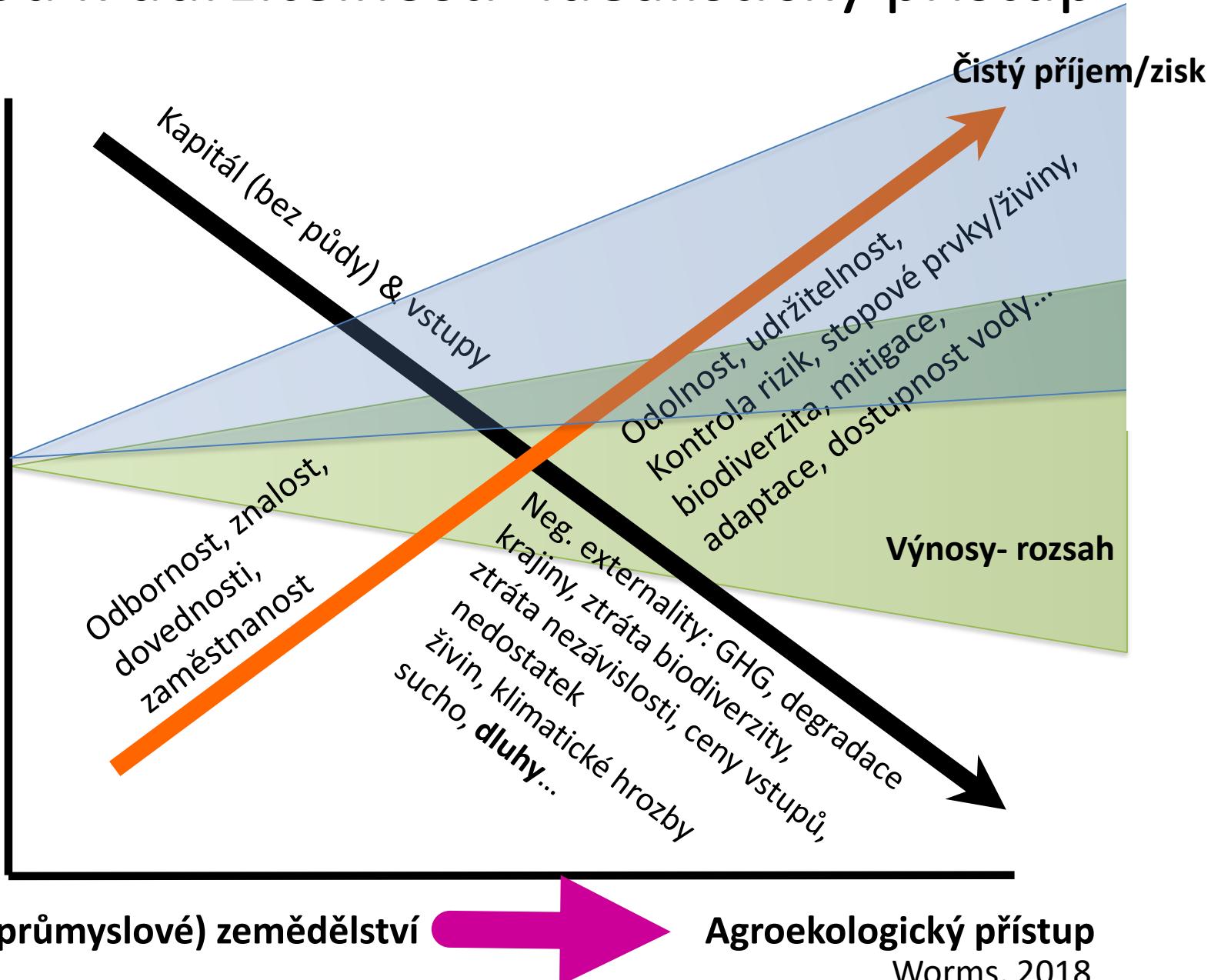
Od zemědělce ke spotřebiteli

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

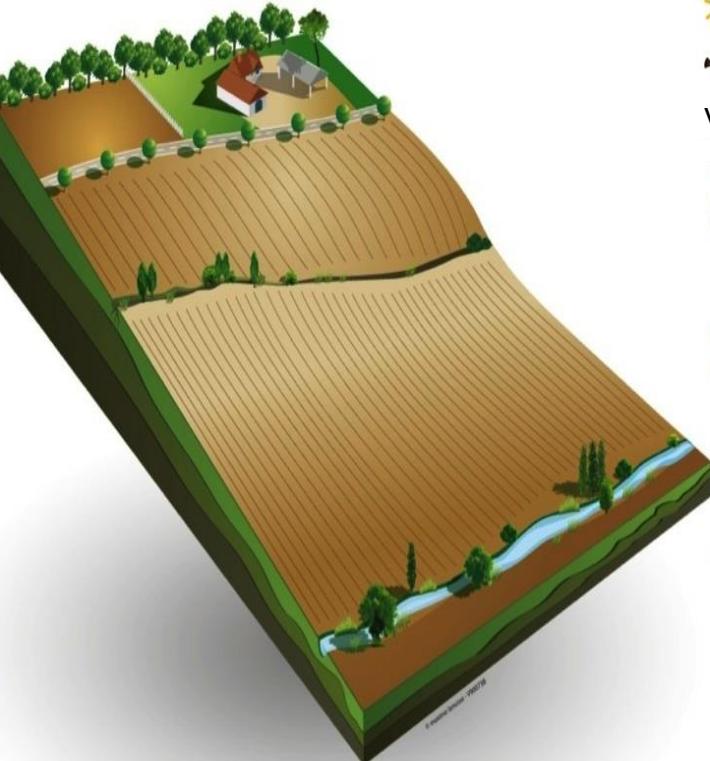
kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013

NATURE RESTORATION LAW?

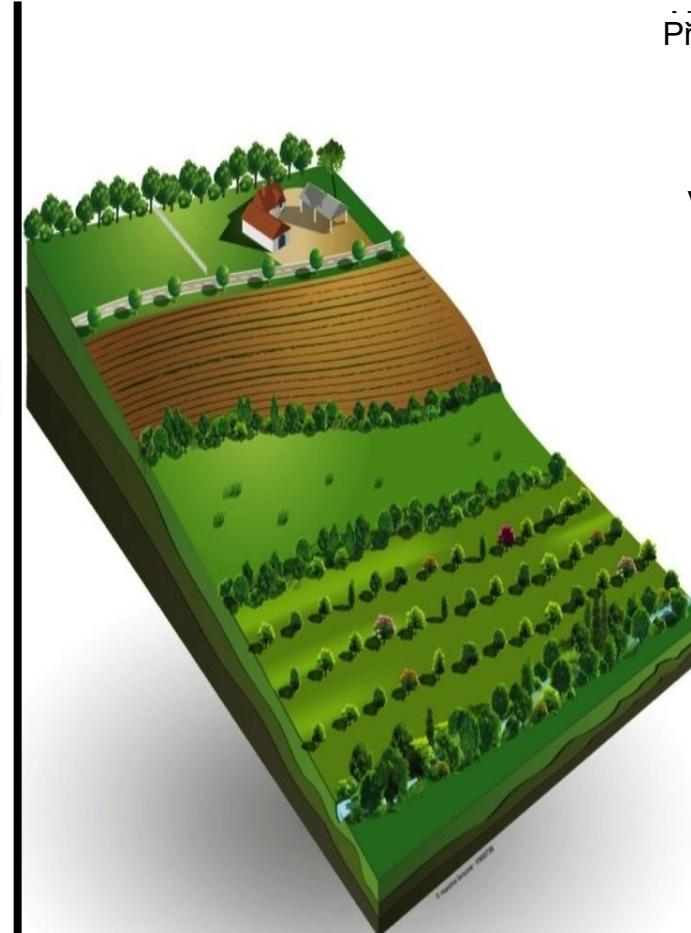
Přechod k udržitelnosti- idealistický přístup

Agroekologický přístup
Worms, 2018

Současné velkoplošné monokulturní zemědělství

Diverzifikované zemědělství s integrací dřevin
a krajinných prvků
(Francouzská asociace pro agrolesnictví, 2018)

Př. „Agrolesnictví“ co plní produkci i ekosystémové služby

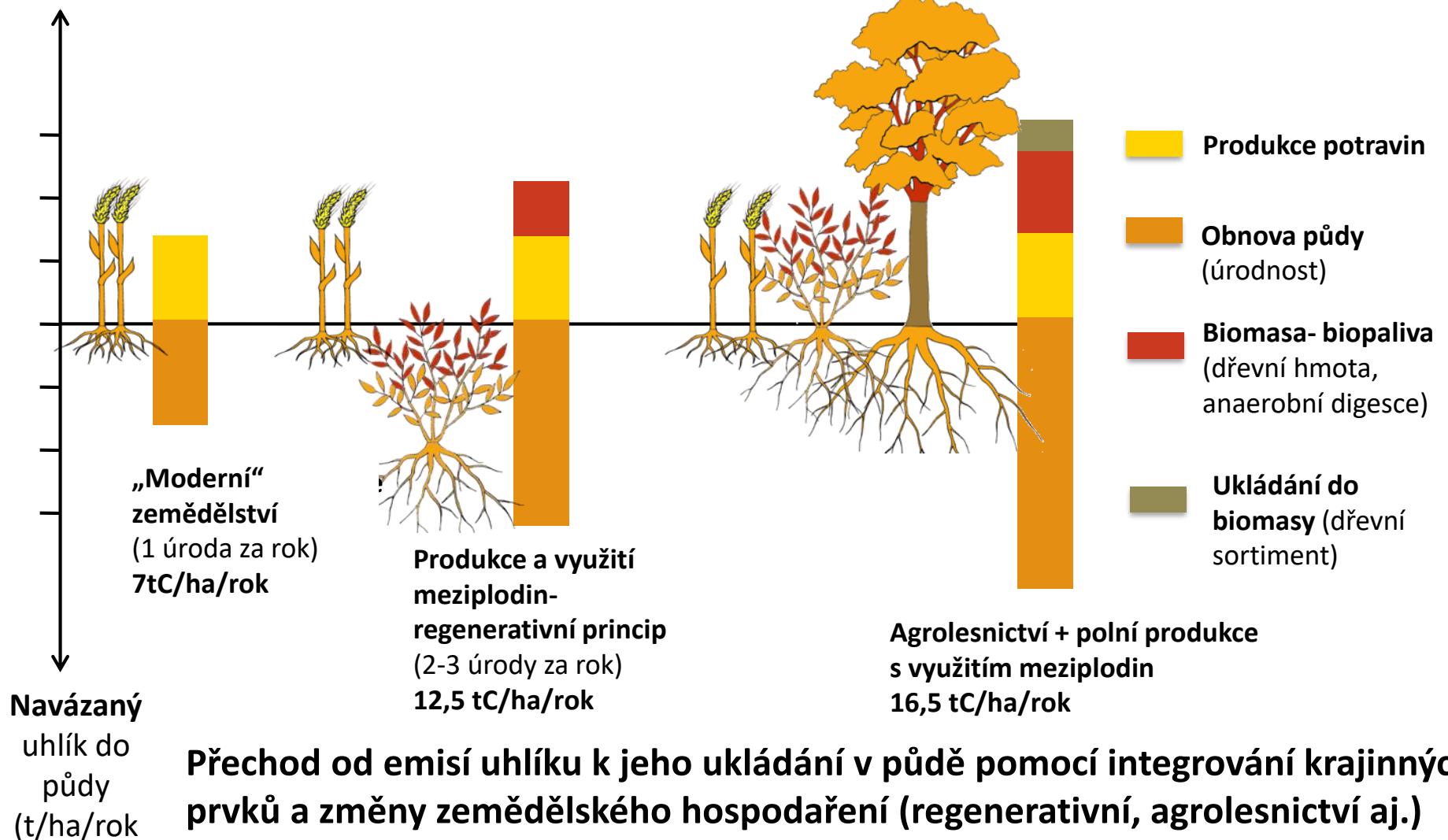
Krajinotvorné a AEKO prvky v okolí Šardic

Uhlík, eroze, úrodnost a klima....nutné změny v hospodaření

www.worldagroforestry.org

Uvolněný
uhlík
(t/ha/rok)

Krajinné prvky (KP) vs. funkční zeleň

- nefunkční evidence KP → ↓ ochrana → ↓ motivace

Kdo, kde a jak by je měl chránit, udržovat a vytvářet?

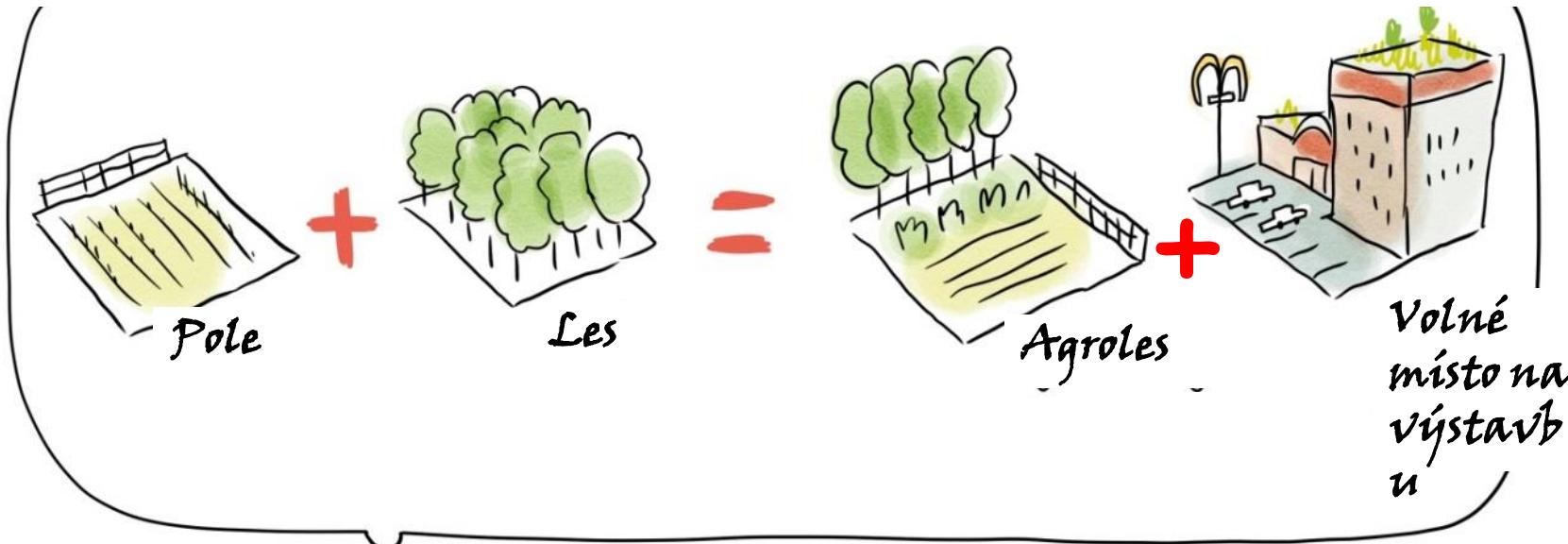

Obnova krajinné struktury a jejich funkcí
i mimo ZP - př. aleje a stromořadí

Složitost, časová i
administrativní náročnost
některých KP je
demotivující!

Co se stále nedaří je ochrana půdy a její
racionální využití vhodnými produkčními
systémy s ohledem na externality

... zejména v ČR

Nová SZP a politika krajiny

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

- Vnímá jí jako příležitost pro potřebnou strukturální změnu a stabilizaci agrárního sektoru, ale zároveň i jako kompromisní
- Důležitá je osvěta a motivace zemědělců
- Potřebný servisní přístup ze strany státu a ne represivní
- Dobrovolnost a svoboda v rozhodování, protože sedlák/zemědělec nejlépe zná místní podmínky
- Omezení administrativní zátěže je základní podmínkou, aby se mohla začít realizovat nadstavbová opatření v krajině
- Podpora realizace KPÚ a plná možnost hospodařit na vlastní půdě- odpovědnost do budoucna

Budoucnost?

Regenerativní/uhlíkové/precizní/? zemědělství
(↑ uhlíku v půdě, ↑ pokryvu, ↑ pestrých meziplodin, ↓ agrochemie, ↓ eroze)
a nebo rovnou kombinace

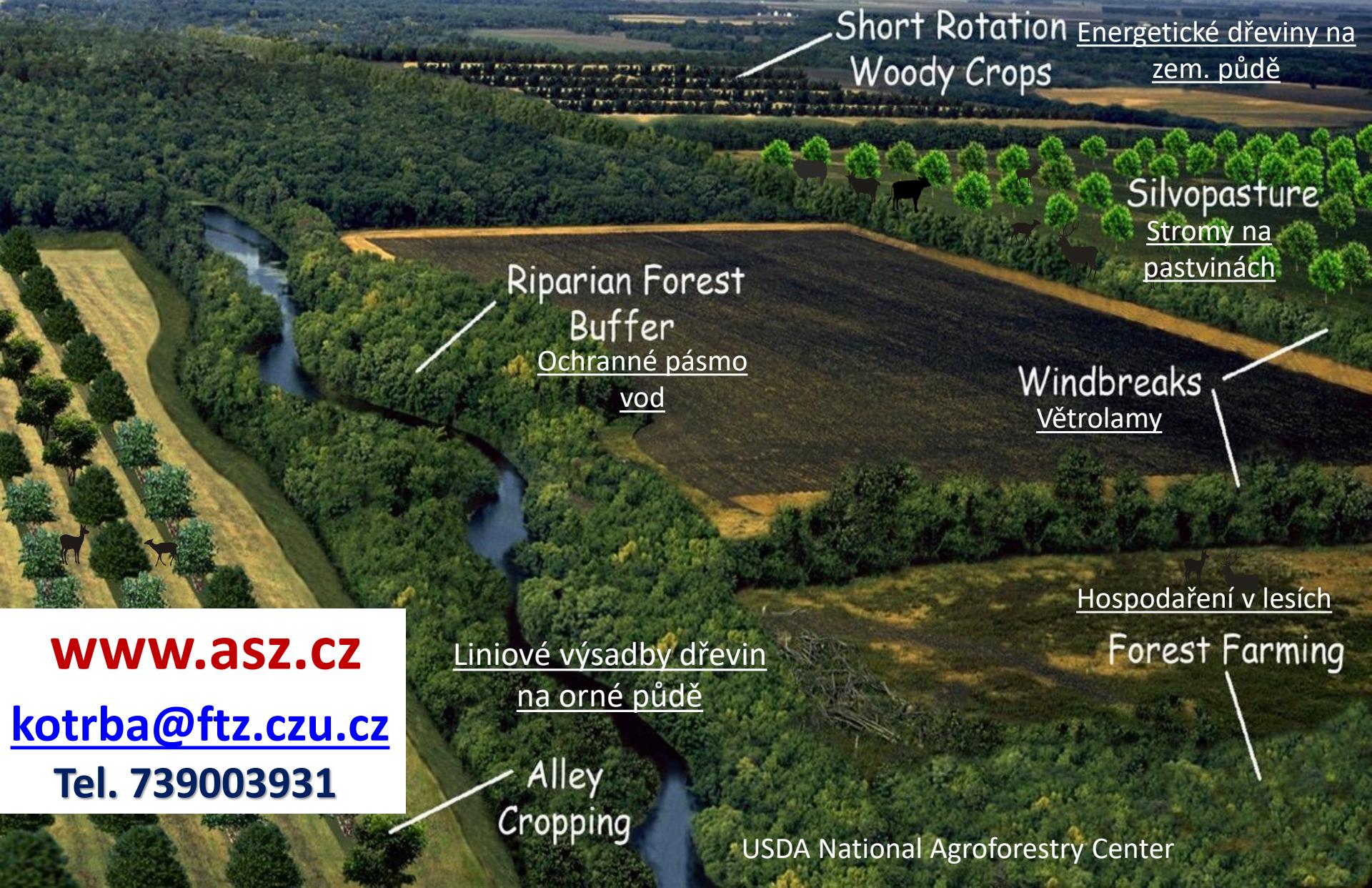
Precizní Regenerativní Agrolesnictví

RegenWorks

[Account](#) [Logout](#)

... komplexní hospodaření v odolné krajině a spolupráce všech
Děkuji za pozornost

www.asz.cz

kotrba@ftz.czu.cz

Tel. 739003931

USDA National Agroforestry Center